

MTBT KÖNYVTÁRI ADATLAP

nyilvántartási szám: 536

Szerző:	Fodor Pál
Cím:	Magyarság és bölcsészettudomány - Beszédek, esszék, interjúk, megemlékezések, vallomások (2011-2020.)
Eredeti cím:	
Fordította:	
Kiadás helye és éve:	Budapest, 2020.
Kiadó:	Bölcsészettudományi Kutatóközpont
Oldalszám:	268
Nyelv:	magyar
Copyright:	© Fodor Pál, 2020 © Bölcsészettudományi Kutatóközpont, 2020
ISBN:	978-963-416-204-9
ISSN:	
Elektronikus változat:	
Példányszám a könyvtárban:	1
A kötetet a Magyar-Török Baráti Társaság vásárolta 2022-ben	

“A kötet esszéi többnyire olyan beszédeken alapulnak, amelyeket az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, a magyar bölcsészettudomány és szellemi élet egyik fellegvárának főigazgatójaként tartottam, s nemcsak szűk szakmai közegben, hanem sokszor országos nyilvánosság előtt. Ebben az értelemben a szövegek nemcsak az én töprengéseimről árulkodnak, hanem az általam vezetett intézményről is. Azt nem mondhatom, hogy tükrözik annak életét, mert az olyan gazdag és sokrétű, hogy arra háromszor ennyi beszéd sem volna elegendő. Talán megfelelőbb az a kép, hogy ablakot nyitnak erre az elképesztően tehetséges, termékeny és elkötelezett kutatóközösségre; ízelítőt adnak abból, hogy mi mindennel foglalkoznak a központ hét tagintézetének munkatársai, s hogy mi is az a valódi magyarságkutatás. Mert a mi szellemi műhelyünk ezt végzi felelősségteljesen, a legmagasabb színvonalon és nemzetközileg versenyképesen. Iszonyatos súly egy ilyen kutatóhely vezetőjének lenni. Ha úgy tetszik, olvassák ezt a kötetet úgy, mint a főigazgató "igazoló jelentését" arról, miként próbálta teljesíteni reprezentációs kötelességeinek egyik legfontosabb részét.”

Tartalom

Az olvasóhoz	7
--------------------	---

BESZÉDEK, ESSZÉK

A Bölcsészettudományi Kutatóközpontról, a bölcsészetről és a történettudományról (2012)	13
A doni katasztrófa emlékezete (2013)	17
Magyar őstörténet: tudomány és hagyományörzés (2013)	21
A magyar-olasz művelődéstörténeti kapcsolatok kutatása (2013)	24
Magyarság és törökség, Szulejmán és Szigetvár (2013)	27
Eötvös József és kora (2013)	30
Az utolsó békeév: 1913 (2013)	33
Székesfehérvár évszázadai (2013)	38
„Aki embert öl, az egyúttal Istenre emel kezét” – A 2014. évi holokauszt emléknap és emlékév (2014)	41
A magyar-horvát történészkapcsolatok újjáépítése (2014)	44
Werbőczy, az államépítő és a politikus (2014)	46
Fehérvár az Árpád-korban (2014)	54
A „valódi” Zrínyi Miklós (halálának 350. évfordulóján) (2014)	57
Egy magyar őstörténeti könyvsorozat elé (2014)	60
Szent Márton és Európa (2015)	62
A szólásszabadság, az MTA és a médiatörténet kutatása (2015)	65
Az oszmánok és vazallusaik (2015)	68
A gallipoli csata: magyarok és törökök az első világháborúban (2015)	73
Hogy vigyázzunk Bartók Bélára... (2015)	76
A magyar vidékkutatás újraindítása (2015)	79
Rómer Flóris (születésének 200. évfordulóján) (2015)	82
Mindszenty József – egy életrajz megszületése: Balogh Margit könyvéről (2015) ..	85
Gulag-Gupvi: A szovjet fogság Európában (2015)	87
Magyar-spanyol történészkapcsolatok és a Habsburg Monarchia kutatása (2015)	90
1956 értelme (2016)	93
Szigetvár 1566. évi ostroma – Közép-Európa sorsa (2016)	97
A Szent Korona jelentősége – a bölcsészet haszna (2016)	101
Kell-e nekünk Kodály Zoltán? (2017)	105
A globális és a lokális egyensúlya (2017)	112
A Néprajztudományi Intézetéről és a néprajztudományról (2017)	115
Az osztrák-magyar kiegyezés (2017)	118
Bölcsészet – „a tanácstalanság megjelenési formája”, avagy tudomány, identitás, országimázs, versenyképesség? (2018)	122

Menekülés és migráció az első világháború után (2018)	129
Mátyás király és a fiatalok (2019)	131
A Trianonhoz vezető út és a Magyarországi Tanácsköztársaság (2019)	133
„Nem mítoszokat akarunk építeni!” – A magyar–lengyel történészkapcsolatokról (2019)	136
Népvándorlaskor és magyar őstörténet (2019)	139
„Soha ne feledjük őket, a szigeti helytállókat!” – Ünnepi beszéd Szigetvár főterén, 2016. szeptember 6-án	142
„Az a jó magyar hazafi, aki a legjobb minőségben végzi el a Teremtőtől ráért feladatát” – Ünnepi beszéd Szentendre főterén, 2017. március 15-én	146

INTERJÚK

Az Oszmán Birodalom a törökség „tagadása” volt (2011)	155
A bölcsészet öntudatosá tesz (2014)	165
Rafinéria, praktika, szerelem: Szulejmán szultán felesége, Hürrem (2015)	167
Nincs szükség a vallások kritikájára (2015)	171
A kereszties szolidaritás alkonya (2016)	173
„Meggyőződése, hogy nincs kétféle történetírás” (2016)	191
„A magyar nem hagyja, hogy megverjék” (2016)	198
Magyarország a törökökkel szemben (2016)	201
Szulejmántól Trianonig (2017)	205
Elvesztett csatatér (2018)	209
Jöttek a törökök (2018)	214
Mohács következményei, a történész tisztessége és a „finnugor–török vita” (2019)	217
„Még ha hazaárulóvá nyilvánítanak is” – A mohácsi csatatérkutatás szenzációiról (2019)	221

TÖRTÉNÉSZEKRŐL, BARÁTOKRÓL

Hoppál Mihály köszöntése (2012)	229
Katona Tamás (1932–2013) ravatalánál (2013)	235
R. Várkonyi Ágnes (1928–2014) (2015)	238
Szentpéteri József köszöntése (2015)	241
Hommage à Jakó Zsigmond (2016)	243
Jakó Zsigmondról és hagyatékáról (2017)	246
Fekete Lajos (1891–1969) (2019)	250
Fénnyel átszőtt festészet – Szakács Imre „képíró” (2010–2012)	252

VALLOMÁSOK

A Március 15-e Kör (2011–2012)	259
Az én hőszám: apám ezeréves nemzedéke (2011)	262
Három nemzedék – hét rendszer (2016)	264
Régi karácsonyaim (2016)	267